

Uitvliegen

11 juni t/m 4 juli

Beleef de Lente

Even iets heel anders!	11 juni
Houden we ons dood of ...?	13 juni
Ooievaarskwesies	14 juni
Boomnest en brandweer	16 juni
Rotstreek!	18 juni
Zwaar weer	20 juni
100 jaar ooievaarswerk in Nederland	21 juni
Broodje troep	23 juni
Nooit te oud om te leren	25 juni
Ballen vertellen een verhaal	27 juni
Parasolletje	28 juni
Hitteplan, helpen kan!	29 juni
Vliegbrevet	2 juli
Tegenwind	4 juli

Even heel iets anders !

11 juni, Leo Daanen

Ik, maar ook enkele anderen, hebben het in het clubhuis wel eens over steenuilen, kerkuilen, torenvalken enz. Dus wil ik jullie even meenemen naar een andere wereld, dan die van onze ooievaars.

Foto Leo: Nest met jonge eekhoorns die de Steenuilenkast ingenomen hadden

Vogelwacht

Met onze werkgroep hebben wij diverse nestkasten in onze omgeving geplaatst, dit is ook in "Vroege Vogels" aan de orde geweest. Schuren worden dichtgemaakt, oude mooie knotbomen waaien om of worden verwijderd omdat ze in slechte staat zijn. Daarom plaatsen we nestkasten ter vervanging voor diverse holenbroeders zoals steenuil, kerkuil, bosuil, torenvalk enz. Deze en zo dus ook een groot aantal kleine holenbroeder kastjes (koolmees, pimpelmees, boomklever enz). Maar ook de ooievaarsnesten onderhouden wij ook met onze werkgroep, vereniging vogelwacht "de Maasheggen"

Controle

De nesten en nestkasten moeten we regelmatig in de gaten houden en controleren, want hier zijn nog eieren en daar al kleine jongen, oh en die kunnen al geringd worden. Regelmatig controleren we dus alle nesten en nestkasten. Zus Maria en Richard maken een overzicht, wanneer we waar moeten controleren of ringen. Tsja en in die periode kunnen we niet op vakantie en hebben we nauwelijks tijd voor koffie onderweg haha. Ringkoffer aanvullen, boterhammen voor tussen de middag en dan rond 09.00 uur vertrekken en dan het gemaakte dag lijstje proberen af te handelen.

Foto Leo: Collage van allerlei soorten die we ringen of hier en daar tegenkomen.

WTF

En dan kom je op een plek met een steenuilen kast, zouden we hier na enkele jaren eindelijk een keer resultaat hebben ?? ik klim de ladder op en maak voorzichtig de kast open. . . . . wtf is dit nou, ik word ineens helemaal onder gezeken, jullie weten wel wat wtf betekent en dat vloog er ook spontaan uit. Wat was het geval, er zat een eekhoorn in de nestkast met 4 kleine jongen, super leuk, maar stinken zal ik je zeggen. Nee niet die kast, maar mijn kleren haha. Blijkbaar doen eekhoorns dat vaker, ik heb het ook al vaker meegemaakt namelijk en is het uit angst of voor een geurspoor, nou dat laatste klopt wel haha. Maar wat een schatjes joh, die kleintjes, echt super leuk om te zien en dat maakt de "Zeik" natte kleding weer helemaal goed.

Niet knippen hoor !

Maar ook de torenvalken zijn echt mooie vogels hoor en zo ook de steenuiltjes. En in die steenuil kasten zien we ook vaak spreeuwen en daar gaat het ook minder goed mee. Dus is ons gevraagd of we ook spreeuwen willen ringen voor onderzoek, omdat we die vaak in de steenuil kasten tegenkomen. Zo ook gaat het met de boerenwaluw, die we bij de boeren waar we steen of kerkuil kasten hebben hangen vaak tegenkomen. Ook daar hebben ze ons voor gevraagd om te ringen en zo

geschiede. Het is wel even heel iets anders of je een jonge ooievaar van bijna 3000 gram in je handen hebt, of een boerenzwaluw van 16 gram. Oeps niet te hard knijpen hoor Leo ;-))

Kei Moi

Het is een korte en juist daarom wel een drukke periode dat ringen, omdat het allemaal tegelijk komt. En ook alle gegevens moeten dan nog ingevoerd worden in Griel (Vogeltrekstation). Maar ik zou het niet willen missen, het is elk jaar weer een super leuke, mooie en weer leerzame tijd waarin je ook diverse mensen ontmoet en juist die mensen kenbaar kan en mag maken met wat je doet en je ervaring hieromtrent.

Kei moi zeggen ze hier bij ons dan ! Hopelijk kunnen jullie je hier ook in vinden, maar daar twijfel ik niet echt aan ;-)

terug

Houden we ons nog dood of ...?

13 juni, Arda van der Lee

Zoals al verteld in de blogs over het ringen van de jongen, houden jonge ooievaars zich bij gevaar roerloos, ze liggen voor 'dood' in het nest.

Deze reflex om roerloos in het nest te gaan liggen bij dreigend gevaar, beschermt de kuikens tegen roofdieren als de ouders niet in de buurt zijn. Een roofvogel ziet dan 'dode' kuikens in het nest liggen wanneer hij voorbijvliegt en vliegt hongerig verder, op zoek naar een levende prooi. Wij maken als ringers ook dankbaar gebruik van dit gedrag.

Zelfverdediging

De jongen vertonen deze reflex alleen tot een week of 7, daarna houden ze zich niet meer dood. En dat is maar goed ook, dat hebben we vandaag kunnen zien op de clip van de aanval van een vreemde ooievaar. Eerst zijn ze nog in de war, maar bij een volgende aanval weren ze zich kranig. Met z'n drietjes staan ze hun mannetje.

Weerloos

Stel je voor dat ze nog roerloos waren blijven liggen..... een weerloze prooi voor een pikkende en hakkende snavel.

terug

Ooievaarskwesities

14 juni, Wim van Nee

Best leuk om eens terug te kijken in oude informatie over ooievaars. Je komt al snel tot de ontdekking, dat er tegenwoordig anders wordt gedacht over sommige ooievaarskwesities.

De kikkerkwesitie bijvoorbeeld. Hoe komt het toch dat er wordt gedacht dat ooievaars vooral kikkers eten? Als je er over nadenkt dan is het toch niet zo vreemd. Op de webcambeelden zie je dat het voedsel zelden goed herkenbaar is. Als een ondefinieerbaar prutje wordt het uitgebraakt. Behalve als het een kikker is, die herken je gelijk. Logisch dat dan al snel de conclusie wordt getrokken dat ooievaars kikkers eten. Maar ja, één kikker maakt nog geen kikkereter.

Of de hoogtekwesitie. Maar al te vaak hoor je dat ooievaars graag zo hoog mogelijk willen broeden. Maar kijk eens goed naar ooievaarsnesten. Zitten die echt allemaal op het hoogste punt van de omgeving? U weet het antwoord al... ooievaars willen niet op de hoogste plek broeden, ze willen dat op een veilige plek. Dat is net iets anders dan zo hoog mogelijk.

Of de kinderkwesitie. Vroeger werd ons wijsgemaakt, dat ooievaars de kinderen brengen. Best een gesleep voor een ooievaar. En om die bezorgdienst naar het juiste adres te lokken, zou het helpen om een kikker aan de deurknop te hangen. Een leuk verhaal, maar het kan natuurlijk niet. Het moet een worm zijn...

terug

Boomnest en brandweer

16 juni, Caroline Walta

In mijn vorige blog [HerinneRing](#), kregen jullie een kijkje in mijn digitale dagboek. Nu het vervolg!

Donderdag 6 juni

08.00 uur Den Haag Manege Berestein

Een boomnest! Hier komt een hoogwerker van de Gemeente Den Haag helpen. Heel mooi, want het ringen is allemaal vrijwilligerswerk en de huur van zo'n apparaat kunnen we niet betalen. Mijn bijdrage is dat ik de gemeente informeer over de nesten, de ooievaarspopulatie en hun vraagstukken.

Deze keer vind ik het extra spannend, want eerste loco burgemeester, wethouder van Economie, Sport & Buitenruimte - Richard de Mos - komt kijken. Samen met de twee stadsecologen en een fotograaf, een heuse delegatie. Maar het gaat allemaal in een ontspannen sfeer en de wethouder is oprecht geïnteresseerd. Ik voel me een hele beroemdheid als wij samen poseren en alle andere mensen door de fotograaf worden weggewuifd. Mijn schoenen zijn stevig, dus ik zal er niet naast gaan lopen. Maar wat ruik ik nou? Heb ik op het gras in een hondendrol gestaan!

13.30 uur Wassenaar Oud-Kasteel Wassenaar

In de tussentijd heb ik bericht gekregen van de brandweer. Deze week sta ik 'stand-by' voor een oefening met de hoogwerker en vanmiddag mag ik mee. We gaan naar Oud-Kasteel Wassenaar, met de 20 meter hoge gevel. Het nest is in de loop van de jaren uitgegroeid tot een enorme berg takken en het gewicht drukt behoorlijk zwaar op het sierlijke bouwwerk.

Ik ga advies uitbrengen om het na het broedseizoen uit te dunnen. Mogelijk wil de brandweer hierbij helpen, ook uit oogpunt van veiligheid. Het nest ligt direct boven de entree en op het bordes poseren regelmatig bruidsparen. Alle zegen komt van boven, maar toch liever geen ooievaarsnest op je kroontje.

Na het ringen, ontdekt mede Haagse Vogelbeschermer Wim Kolber in de weide tegenover het kasteel een schaap op zijn rug. Door de verrekijker zien we dat het dier nog ademt, maar wel in nood is. De brandweerwagen biedt uitkomst en de redders klauteren via een tuin over een hekwerk. Zo komt het schaap weer op zijn pootjes terecht!

Vrijdag 7 juni

13.00 uur Voorburg Molen de Vlieger/Stadskinderboerderij Essesteijn

Het paalnest is te zwaar en het hout te onbetrouwbaar om er een lange ladder tegenaan te zetten. De Gemeente Leidschendam-Voorburg en Van der Spek Hoveniers bieden voor een middag een hoogwerker aan. De datum kan al een week vooraf worden vastgelegd en ik zorg voor een persbericht om het ringen aan te kondigen.

Mijn doel is mensen uitleg te geven over het ringen en het belang van deze nestplek aan te geven. De paal is toe aan onderhoud en ik wil ervoor zorgen dat die behouden blijft. Ik ben zelf bereid om mee te helpen met het opknappen ervan. Na het broedseizoen uiteraard, eerst mogen de drie mooie jongen uitvliegen.

De belangstelling voor het ringen is groot. Zelfs lokale televisie is erbij, met een cameraman en twee presentatrices. De dames lijken wel een fotomodel in een keurige jurk en glimmende schoenen met hakken. Hebben ze erop gerekend dat we voor het ringen op onze knieën zitten in een veld vol geitenkeutels en ganzenflatsen?

Kortom, het was een week vol hoogtepunten en ik bedank iedereen voor het meeleven en meehelpen bij het ringen van de jonge ooievaars. Hopelijk tot volgend jaar!

terug

Rotstreek !

18 juni, Leo Daanen

Onlangs zagen we het weer, vreemde ooievaars die het nest in Gennep belagen en kuikens aanvallen.

Waarom toch ?

Foto Leo: Kuikens houden zich voor dood (Akinese genaamd) als er gevaar dreigt, zo ook als ik boven het nest uitkom. Ja wat zou jij dan doen

Ja en dan zie je regelmatig in het clubhuis de reacties als :

Gelukkig alles goed gegaan: ff spannend geweest lees ik: Knap zoals de drie zich verdedigen: Misschien heeft dit te maken met het mooie nest: Ja die ukkies zijn geen makke kuikens meer haha: Jaloerse ouder van een mislukt nest enz. enz.

Dus de vraag rijst dan waarom toch, waarom doen ze dit eigenlijk, wat een rotstreek. Ik heb in de chat toen aangegeven dat ik hierop terug zou komen met een blog. Voor mij weer een reden om geen onderwerp te hoeven bedenken, ook een rotstreek haha.

Ouderlijke gevoelens

Kroeskarper gaf ook al aan in de chat, jaloerse ouder van een mislukt nest. Maar jaloezie is menselijk, dieren kennen dat niet. Maar als een eigen broedsel om wat voor reden dan ook mislukt is, zit je met je de ouderlijke gevoelens en daar moet je mee om zien te gaan. Vorig jaar had het stel in Beugen 2 kuikens, een poosje later waren beiden van het nest, raar in deze vroege kuiken periode. Wij naar het nest en eronder gekeken, twee kuikens van een week of twee oud dood onder het nest. Een poosje later werd het nest van Gennep best vaak lastig gevallen. Mihari heeft mij wat foto's gestuurd en aan de hand van de ringgegevens kon ik zien dat dit het Beugense paar was. "Ouderlijke gevoelens" !

Ringen een uitkomst

Dit jaar hebben de ooievaars in Beugen 3 kuikens, dus ze hebben werk aan de winkel haha. Want drie van die kuikens (dat zie je in Gennep wel) happen heel wat weg. Dus geen tijd om weer in Gennep te gaan lastig vallen, want ze moeten voedsel zoeken en dus zie je ze daar niet meer. Toch komen er in Gennep regelmatig wat van die klieren over de vloer (zie foto bovenin), wie zijn het nu dan. Ringen is dan een uitkomst, want als je die afleest weet je wie het zijn. We zien telkens dat de huidige lastpakken geen ringen dragen. Dus een ding is zeker het zijn niet de Beugense ooievaars dit keer, die hebben trouwens wat ik eerder al zei geen tijd nu ;-)

Twee koppels

In Ottersum is ook een nieuw nest met twee ooievaars die eieren gelegd hebben, maar dat is niet goed gegaan. Ook in Milsbeek is een nieuwe broedlocatie en ook daar is het mis gegaan. Beide dorpen liggen dicht tegen Gennep aan en deze twee koppels broeden dus niet meer. Het bijkomende is dat beide koppels niet geringd zijn, dus naar alle waarschijnlijkheid zijn het deze ooievaars die niet

goed met hun ouderlijk gedrag om kunnen gaan. Ook kan het een puberende vrijgezelle jonge ooievaar zijn en ja net zoals bij de mens heeft de een meer last van de pubertijd, dan de ander haha.

Maar vergeet ook niet dat het nest in Gennep zeer aantrekkelijk is voor andere ooievaars. Een gewilde locatie dus en ook dat kan meespelen om dat nest in bezit te krijgen. Dit hebben we eerder in het begin al kunnen zien, zie dit filmpje.

Foto Leo: Gelukkig kunnen ze deze aanval weer achter zich laten

terug

Zwaar weer

20 juni, Arda van der Lee

Code oranje, code geel, regelmatig zware buien die over het land trekken. Jonge ooievaars moeten de kletterende regen, hagelstenen en windvlagen onbeschermd hoog op het nest maar allemaal trotseren. En dat gaat niet altijd goed.

Vorig jaar werden veel ooievaarskuikens het slachtoffer van de droogte. De grond was te hard voor de ouders om voldoende voedsel te vinden voor de hongerige kuikens. Veel jongen stierven daardoor op het nest.

Zwaar weer

Dit jaar vallen er juist slachtoffers door de regen. Afgelopen weekend was ik in Avifuana om de jonge ooievaars te ringen, maar een aantal nesten bleek 'plotseling' leeg. Op een ander nest lag een dood jong tussen de nog wel levende kuikens. Nog niet zo heel lang dood. Er werd mij verteld dat er de afgelopen 2 weken veel stortbuien waren geweest, soms met pittige hagel.

Stro

Op één nest waren de jongen echt nat, het nest was drijfnat. De kleinste lag gewoon te rillen. Wat doe je dan? Juist, het natte nestmateriaal eruit halen en vervangen door droog stro. De vraag is natuurlijk hoe lang dat stro droog blijft. Maar toch.....

Nat en koud

Als de kuikens een paar weken oud zijn, beschermt de oudervogel ze nog tegen zwaar weer. Daarna moeten ze het zelf redden, terwijl hun dekveren nog niet volledig ontwikkeld zijn. Vaak zitten ze nog gedeeltelijk in de donsveren en die worden nat in een regenbui. Gevolg: de kuikens koelen af en kunnen kou vatten.

terug

100 jaar ooievaarswerk in Nederland

21 juni, Wim van Nee

In 1969 braken nieuwe tijden aan voor de ooievaars in ons land: Vogelbescherming Nederland startte het herintroductieproject voor de witte ooievaar met de opening van Ooievaarsdorp Het Liesveld in Groot-Amers.

Mijlpalen

De volgende mijlpaal was in 1979, toen het eerste Ooievaarsstation in Herwijnen haar deuren opende, of beter gezegd, haar hekken nog even dicht hield. U heeft dit ooievaarsstation in de afgelopen tijd zeker leren kennen als Ooievaarsopvang Herwijnen, de plek waar de eieren zijn uitgebroed van de doodgeschoten ooievaar in De Lutte.

Tien jaar geleden is STORK opgericht. U heeft STORK leren kennen als een stichting die zich bezighoudt met het volgen van de ooievaarspopulatie, onder andere door het ringen van jonge ooievaars en het inventariseren van broedgevallen.

50 jaar ooievaarsproject en Het Liesveld, 40 jaar ooievaarsstation Herwijnen, 10 jaar STORK, samen 100 jaar ooievaarswerk.

Entreegebouw van
Ooievaarsdorp
Het Liesveld
begin jaren 90

Dit jaar beleven we ons 30ste ooievaars-ringseizoen. Mensen vragen weleens: Hebben jullie het na zoveel jaren niet een beetje gehad met die ooievaars?

Vandaag zijn we weer op pad geweest om te ringen. We begonnen op een plek waar ook dagbesteding is voor ouderen, onder het motto: *Uw oude dag, onze zorg*. Op twee nesten waren vijf jonge ooievaars er aan toe om geringsd te worden. We hebben de ouderen die erbij waren van alles verteld over de jonge ooievaars en ze konden het van dichtbij meemaken. En tussendoor vertelden zij aan ons hun levensverhalen. Deze geweldige mensen hebben al zoveel meegemaakt in hun levens en op hun oude dag konden wij er nog iets nieuws aan toevoegen: Jonge ooievaars zien, van zo dichtbij. Zo onder de indruk, zoveel verwondering.

En als we dat weer meemaken, dan weten we het zeker: Zolang je je zó kunt verwonderen, ligt er nog veel moois in het verschiet.

Op naar de 200.

terug

Broodje troep

23 juni, Caroline Walta

Het bestaat echt. Het staat op de kaart van de lunchroom van mijn broer en is een uitvinding van onze pa. De ooievaar zou het broodje met allerlei vlees een lekkernij vinden, maar helaas staat er op zijn menu plastic en elastiek.

Plastic... we weten we allemaal dat het niet goed is voor de natuur. En niet goed voor ons (het is echt schrikken als je deze foto's ziet).

Toch wordt plastic nog steeds geproduceerd en weggegooid. Tegenwoordig komen er wel meer alternatieven en neemt het hergebruiken een vlucht. Beter voor de vogels, die in hún vlucht regelmatig verstrikt raken in allerlei plastic resten.

Zo kregen we deze week bericht uit Duitsland over een ooievaar met resten van een feestballon in de snavel. Het heeft de vogel teveel uitgeput en hij heeft het niet overleefd. Zelf zag ik in Drenthe een ooievaar die drie dagen achtereen een plastic dop aan zijn voet had. Hij liet zich niet vangen en is ook niet meer gezien.

(Post)elastiek

Waar mensen minder bijilstaan is elastiek. Vogels zien dit aan voor regenwormen. Ook de afgelopen week dit is twee ooievaars fataal geworden. Hun maag zat er helemaal vol mee. Helaas, helaas... komt het regelmatig voor (zoals je hier kunt lezen).

Zie je zo'n elastiek op straat liggen, neem het mee en gooi het in de (rest)afvalbak. Voor plastic zijn er op veel plaatsen speciale bakken of ophaalzakken. En denk eens aan *niet* kopen, maar hergebruiken.

Twee handige links: www.afvalscheidingswijzer.nl en www.nationalgeographic.nl/stopmetplastic.

De ooievaar uit de bovenstaande banner geef alvast het goede voorbeeld van recyclen!

Collage van troep (diverse fotografen)

terug

Nooit te oud om te leren !

25 juni, Leo Daanen

Ooievaars ringen in Haren en daar waren best veel mensen, maar ook heerlijke koffie en beschuit met muisjes, Mmmmm zo lekker hé.

Foto Gerard Beck: Met de ladder de container op en dan de lange ladder naar het nest op, wel gezekerd met gordel natuurlijk hé !

Beschuit met muisjes

Dit blog is een vervolg op het leuke blog van Wim 100 jaar ooievaarswerk in Nederland. Hier haalt Wim aan dat het erg leuk was om de senioren erin te betrekken. Ook wij doen dit in Haren voor het tweede jaar op rij. De eigenaar, Rudi Thijssen die een taxi bedrijf runt, had ik gebeld en een afspraak gemaakt wanneer we zijn drie kuikens komen ringen. Rudi rijdt ouderen van huis naar dagopvang “de Maalderij” en weer terug naar huis. Rudi zijn vader heeft voorheen deze Maalderij, als maalderij gerund en deze is ong. twintig jaar geleden verkocht en toen is het een dagopvang voor ouderen geworden. Als we Rudi’s jonge ooievaars gaan ringen, haalt Rudi met zijn taxi busje de plaatselijke ouderen op en zet ze in een kring op het gazon. En dan is het tijd voor een mooi middag uitje en beschuit met muisjes en koffie.

We zijn er bijna, we zijn er bijna . . . . .

We waren nog niet onderweg en ik kreeg een berichtje van Rudi, “ze zijn er klaar voor Leo” ik zei nou dan hou ze nog maar even aan de praat, we zijn er bijna..... maar nog niet helemaal. Over ong. 20 minuten zijn we er wel. Bij dat berichtje kreeg ik bijgaande foto’s haha, ze hadden de beschuiten al bijna op. Daar aangekomen hebben we eerst een praatje gemaakt en ons voorgesteld. Dan is het nog wel een klimmetje om de kuikens naar beneden te halen. En als je ze dan benden op het gras legt, dan moet ik telkens weer lachen om de uitspraken: *Kiek toch wa moi, daar ligge ze dan, Och wa zien*

ze nog klieven zo, en haddes gullie ze iets gegeve omdat ze zo stil blieve ligge. Hahaha, geweldig toch, je bent dus nooit te oud om te leren.

After ring party . . .

Na het ringen, brengen we de kuikens zo snel mogelijk weer naar het nest en de oudervogel zat er na 5 minuten alweer bij. Als we dan weer op het gazon aankomen is er een luid applaus voor ons en natuurlijk ook een heerlijk beschuitje met muisjes en koffie. De ouderen moeten weer snel terug, want ze moeten voor een bepaalde tijd weer thuis zijn. Na de eerste rit volgt de volgende en Rudi heeft weer al zijn senioren op hun plek. Het was weer een hartverwarmende middag, want na dit nest was het nest in Megen aan de beurt, daar regelt Thea Müller dit elk jaar weer. Ook daar is er elke keer weer een warm ontvangst met beschuit met muisjes en koffie en naderhand nog een gezellige "after ring party". Rudi en Thea, wederom hartstikke bedankt voor jullie gastvrijheid.

Foto collage Rudi: Ze zijn er klaar voor Leo

terug

Ballen vertellen een verhaal

27 juni, Arda van der Lee

Als ringer kom je bij allerlei ooievaarsnesten, op plekken die verschillen wat betreft het voedselaanbod voor de ooievaars. Kuikens en volwassen ooievaars produceren braakballen, die je op en rond het nest vindt. Ik heb er wat verzameld en aan een nader onderzoek onderworpen.

Modder en gras betekent regenwormen

Keverschilden (zwarte stukjes)

Haren van muizen

Stukjes van rivierkreeft

Het voedsel van ooievaars wisselt met het beschikbare aanbod. Dieren waarvan er op een bepaald moment in een gebied veel aanwezig zijn, vormen het stapelvoedsel. Leuk om daarom eens de braakballen beter te bekijken.

De eerste ballen bestaan grotendeels uit aarde en gras. De oudervogels krijgen dat binnen bij het zoeken naar regenwormen. De jongen schrokken dat ook naar binnen, samen met de wormen als het voedsel in het nest wordt uitgebraakt. Deze ballen heb ik gevonden bij een nest in Abcoude, een gebied met vochtige weilanden.

In de mooie 'ronde' ballen (een paar jaar oude, ingedroogde ballen) kan je als je goed kijkt allerlei schilden van loopkevers zien. Een niet te versmaden hapje. De bal bovenaan het artikel bevat nog veel meer van deze schilden.

De ballen linksonder zijn weer wel van dit jaar, van een paalnest op een boerenerf in Kockengen. Er zijn

duidelijk veel muizen gevangen, de ballen bestaan bijna helemaal uit (grijze) haren. Dat het een goed muizenjaar is blijkt ook uit andere broedsels op deze boerderij. Een kerkuil met 10 jongen, een torenvalk met 6 jongen.

Dat rivierkreeften tegenwoordig ook op het menu staan, is goed te zien bij de laatste ballen. Die oranje-rode stukjes zijn resten van de pantsers van deze kreeften.

terug

Parasolletje

28 juni, Wim van Nee

Poeh, dat was zweten vorige week ... zelfs je vel was te warm. Ook bloedheet daar op dat dak in Gennep en dan ook nog een donsjasje aan met een waterafstotende buitenlaag. Hoe overleef je zoiets?

Ja, wij mensen hebben makkelijk praten: zoek de schaduw op, zorg voor afkoeling, voldoende drinken, houd je rustig ...

Parasolletje

Maar 'zoek de schaduw op' is bovenop het nest geen optie. Er staat geen boom in de buurt en een parasolletje is niet voorhanden. Wat nu? Opeens doemt het beeld op van een ooievaar die zelf lijkt op een opgevouwen parasol. Uitgevouwen komt er ruim twee meter spanwijdte tevoorschijn en een vleugelbreedte van een centimeter of 35. Daar is best een redelijke schaduw mee te maken.

Dorst

Drinken, veel water, zou ook lekker zijn. Maar hoe kom je daaraan? Voor ooievaar en ooiemoer weer een schone taak, behalve eten moet er ook drinken naar boven. En dat kan natuurlijk niet zomaar op het nest worden uitgebraakt, dat moet gericht in de snavel van de kleinen worden gegoten. En daarna, net als een hondje, met de snavel open een beetje doorademen, dat koelt ook een beetje af.

Wit

En wat zou het lekker zijn om te baden, maar dat is voor het drietal ook nog niet weggelegd. Geen badje op het nest. Maar verdampend water koelt wel lekker af. Natte poten die opdrogen onttrekken warmte. Daar is ook weer een trucje voor. Ontlasten moeten ze toch ... dan maar niet over de rand van het nest, maar ongegeneerd langs de poten. De waterige ontlasting die verdampt, zorgt ook weer voor enige afkoeling. Witte poten is het resultaat.

Het is allemaal niet veel, maar als je nog niet kunt vliegen, dan moet je wat. En bij elkaar geteld is het hopelijk net genoeg om de warme dagen door te komen..

En als ze eenmaal kunnen vliegen, dan gaat er een wereld open. Dan kunnen ze zelf in bad, hoe mooi is dat?

terug

Hitteplan, helpen kan!

30 juni, Caroline Walta

Mijn vakantie heb ik doorgebracht in Ooievaarsbuitenstation De Lokkerij in Drenthe. Ik woon zelf in de Randstad en het voelde letterlijk alsof ik in een ander land terecht was gekomen. Dat kwam niet alleen door de rust en de buitenlucht, maar vooral door de overgang van het weer.

In het westen ben ik gewend aan een briesje vanaf zee en af en toe een plensbui. Als ik contact heb met Ooievaarsbuitenstation De Lokkerij, hoor en lees ik telkens: "het is hier al dagen heet" en "hier is nog geen spat regen gevallen." Het is in het oosten van het land opvallend warmer en droger, zeker in de omgeving van het station. Dit ervaar ik als ik er twee weken ben. Het is bijna elke avond nodig om de planten te besproeien en de drinkbakken voor de vogels te verversen.

Op m'n knieën door de tuin

Voor de ooievaars is het een uitdaging om voor hun opgroeiende jongen aan regenwormen te komen. Ook dit merk ik zelf als er een ooievaarskuiken naar de opvang is gebracht, dat niet wil eten. Misschien ligt het eraan, dat dit jong het voer (stukjes eendagkuikens) niet herkent? Ik neem de proef op de som en ga buiten op zoek naar wormen. Met een beetje spitten en kloppen in de aarde komen die wel tevoorschijn. Nou, mooi niet. Al het bodemleven is gevlucht voor de hitte en zit blijkbaar diep in de grond. Het lukt me om één regenworm te vinden. En ook dat wil het jong niet.

Parasols, watertransport en witte poten

Wim legde in zijn blog uit hoe ooievaars de hitte "te lijf" gaan. De oudervogels die als een parasol op het nest staan, het water dat ze over hun jonge sprenkelen en de zonnebrand poep op de poten. In de opvang wordt de natuur zo goed mogelijk nagebootst. Zo liggen de jonge ooievaars in een verblijf waar ze de geluiden van buiten (geklepper van ooievaars, zingen van vogels) kunnen horen. Het verblijf is wel overdekt, zodat de jongen zijn beschermd tegen de zon en (de dus zeer schaarse) regen. Als het 's nachts koud wordt, doen we de warmtelampen aan.

Gieteren

In het voer dat de jonge ooievaars krijgen, zit al ruim voldoende vocht (de eendagskuikens worden ook nog geweekt in water). Maar tijdens de hitte is duidelijk te merken dat de jongen naar verkoeling zoeken: ze liggen niet meer in een kluitje op elkaar en ze hijgen met de snavel open om hun overvloedige warmte kwijt te raken. We gaan dan met een bidon water langs en dan zie je het meteen: de straaltjes water worden dankbaar ontvangen. In het filmpje kun je zien hoe één van de grotere jongen zelfs "badderbewegingen" maakt. Zo verspreidt hij de druppels water over zijn lichaam en verder in het verenkleed.

Voor niks gaat de zon op

Er zijn in Nederland twee plaatsen waar (jonge) ooievaars worden opgevangen en in een beschermde omgeving kunnen wennen aan hun verblijf in de vrije natuur: Ooievaarsbuitenstation **De Lokkerij** (Drenthe) en Ooievaarsbuitenstation **Herwijnen** (Gelderland). Beide plekken draaien volledig

op vrijwilligers(werk), dus ook geen salaris en bonussen voor de directie zoals bij sommige goede doelen nog wel eens het geval is.

Alle donaties gaan naar de vogels, denk dan niet alleen aan voedsel en medicijnen, maar ook aan onderhoud van het terrein (verblijven en afrastering), administratie (website hosting, telefoon, postzegels) en reiskosten (het ophalen van extra voer en boodschappen). En in deze tijd dus vooral... water. Niet alleen om te drinken, maar ook om schoon te maken (want ze poepen niet alleen over hun poten ;-)). Het voordeel van het zonnige weer is wel... de was droogt lekker snel.

Zomervakantietip

Beide Ooievaarsbuitenstations zijn te vinden op Facebook. De Lokkerij is open voor publiek, elke zaterdag van 13 tot 17 uur (nog t/m augustus, zie www.delokkerij.nl). Er is een informatiecentrum, zicht op paalnesten, daknesten én boomnesten. En een terras in de tuin, waar je kunt genieten van een verkoelend ijsje.

Met dank aan de gastvrijheid van de heer en mevrouw Koopman!

terug

Vliegbrevet

2 juli, Leo Daanen

Onder de kijkers leeft het enorm, wanneer gaat hij/zij de sprong wagen, maar ja je duikt ook niet in het diepe zwembad als je helemaal niet kan zwemmen of zonder je zwemdiploma toch !!

Oefenen en nog eens oefenen

En ja een zwemdiploma krijg je ook niet bij een pakje boter beste mensen, daar moet je wel wat voor doen. Daar zal je geregeld voor naar het zwembad moeten en oefenen en nog eens oefenen, totdat . . . . . juist ja, je diploma hebt. Zo ook geldt dat voor onze 3 musketiers in Gennep, oefenen en nog eens oefenen, totdat je de spierkracht, de techniek en je vliegbrevet hebt. En dan is het klaar voor de start en Hoppa de wijde wereld in en Pa en Ma achterna.

Foto/screenshots Leo: Ja, dit was toch een geweldige mooie afsprong en de eerste hoogste vlieghoogte van dit jaar.

Waar zit mijn stuur

Ook voordat je auto gaat rijden, zal je moeten oefenen en je rijbewijs moeten halen. Je leert hoe je moet starten, sturen, snelheid moet maken, naar links en naar rechts en parkeren niet te vergeten. Tsja en hoe zit dat met onze drie musketiers, hoe moeten wij dat allemaal doen en leren, trouwens waar zit mijn stuur in godsnaam? Daar hebben ze dat vliegbrevet nu voor nodig en bekijk ze maar eens goed als ze spelenderwijs bezig zijn met dat brevet. Springen en met vleugelslagen hoogte proberen te maken. Oh ja als ik mijn staart spreid rem ik ook wat af en draai ik mijn staart dan ga ik naar links en of rechts en ook met mijn vleugels kan ik sturen. Oh zo moet dat, dit is mijn stuur dus haha, dat is ook handig om te weten met landen. En met landen kan ik mijn vleugels wat tegen de wind in draaien en rem ik flink af. Tsja ik kom wel eens op een van mijn brusjes terecht, maar dat doen zij ook bij mij, boeie zeggen ze tegenwoordig dan ;-). Maar dat brevet komt er wel hoor!

Yes

Ik schrijf nu (maandag 1 juli) mijn blog, maar het zou zomaar kunnen dat er voordat jullie het blog lezen, al eentje een rondje gedaan heeft. Ik denk het zelf nog niet hoor, ik verwacht wel half eind deze week een, of meerdere vluchten te kunnen zien. En het moment is zo leuk, je ziet aan het jong dat die wil gaan (zie ook header foto, zo iets dan) en dan de eerste landing, lukt die of mislukt die, of toch een doorstart. Nou bij twijfel niet landen hoor, dan nog maar een rondje vliegen. En dan na de landing zie je werkelijk de blijdschap bij het jong, YES ik kan het Yes, Yes.

We wachten het maar rustig af en hopen dat weer alles op zijn pootjes terecht komt.

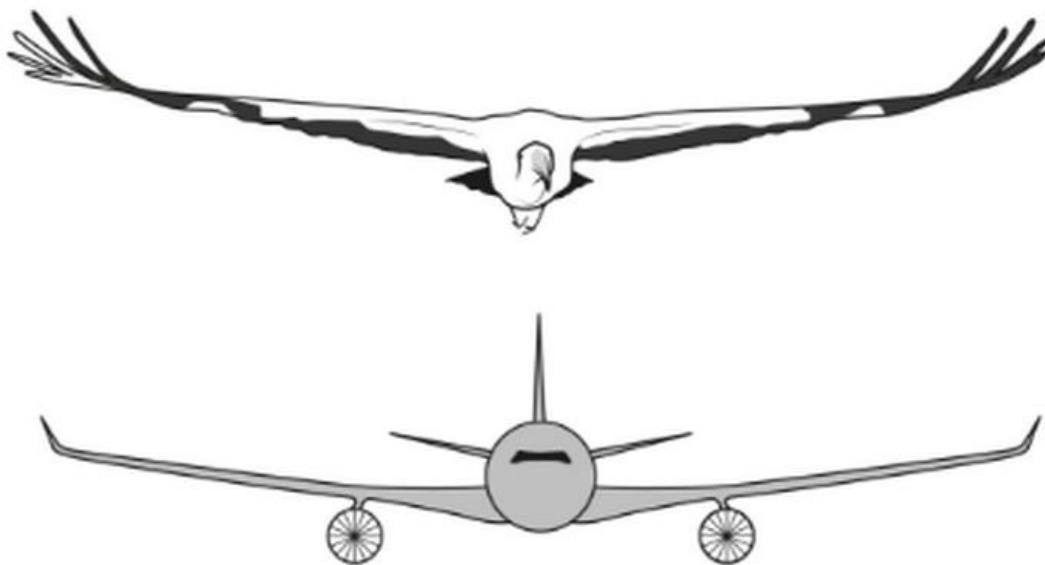
terug

Tegenwind

4 juli, Arda van der Lee

Je kan aan de jongen zien als de wind is gedraaid. De vlieg oefeningen boven het nest vinden plaats tegen de wind in. Ook het wegvliegen gaat, net als bij een vliegtuig, tegen de wind in. En het landen ook, als het goed is.

De jongen maken instinctmatig gebruik van de liftkracht van de wind. Daarvoor moet de wind onder de gebogen vleugels komen. Dus staan de jongen met de kop in de wind. Als de vleugelspijeren vaart maken, zorgt die luchtdruk aan de onderkant ervoor dat het vogellichaam de hoogte in gaat. Dat zie je prachtig bij de vlieg oefeningen, het jong hangt 'stil' boven het nest, maar gaat wel de hoogte in.

Doordat de druk onder de vleugel groter is dan erboven, ontstaan sterke wervelingen aan de toppen van de vleugels, die voor meer luchtweerstand zorgen. Om dat nadeel te compenseren hebben ooievaars en veel andere vogels aan hun vleugeltippen slagpennen, die tijdens het zweven worden uitgespreid en naar boven toe gekruld.

Onnodig om te zeggen dat we als mensen de vliegkunst van de vogels hebben afgekeken en dan vooral van grote vogels zoals onze ooievaars.

Landen tegen de wind in is ook handig, de tegenwind remt de vaart af, zodat de vogel minder doorschiet.

Mislukte landing?

terug

